

Uczeń niepełnosprawny w szkole masowej

**Spotkanie liderów WDN
30.09.2013r. Szczecin**

Priorytety Ministra Edukacji Narodowej do pracy na rok szkolny 2013/2014

Wspieranie rozwoju dziecka młodszego i podnoszenia jakości kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych.

Działania szkoły na rzecz zdrowia i bezpieczeństwa uczniów oraz kształcenie uczniów niepełnosprawnych w szkołach ogólnodostępnych.

Monitorowanie wdrażania podstawy programowej kształcenia ogólnego i w zawodach oraz wspieranie szkół przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne i placówki doskonalenia nauczycieli w realizacji kształcenia uczniów niepełnosprawnych w szkołach ogólnodostępnych.

***Każde dziecko,
także niepełnosprawne,
ma prawo do nauki***

Podstawy prawne kształcenia uczniów niepełnosprawnych w szkołach masowych

1. Ustawa z dn. 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz.U.96.67.329 z późn. zm.)

2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 sierpnia 2013 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach

3. Konstytucja RP art. 70

4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych

Rozporządzenia określają warunki organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych: niesłyszących, słabosłyszących, niewidomych, słabowidzących, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z upośledzeniem umysłowym, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera i z niepełnosprawnościami sprzężonymi, zwanych dalej „uczniami niepełnosprawnymi”, oraz dla uczniów niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym, wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy w:

- 1) przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych;
- 2) przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych z oddziałami integracyjnymi;
- 3) przedszkolach i szkołach integracyjnych.

- ▶ Do kształcenia specjalnego i integracyjnego kwalifikują dzieci niepełnosprawne uprawnione do tego Zespoły Orzekające Poradni Psychologiczno - Pedagogicznych (PPP)
- ▶ Korzystanie z pomocy PPP jest dobrowolne i nieodpłatne. W poradni można skonsultować wybór formy kształcenia najlepszej dla dziecka, ale ostateczna decyzja o wyborze odpowiedniej metody nauki oraz rodzaju szkoły ***należy do rodziców lub opiekunów dziecka.***

Przedszkola, szkoły i oddziały, o których mowa w § 1, zapewniają uczniowi niepełnosprawnemu

- 1) realizację zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego;
- ▶ 2) odpowiednie, ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów, warunki do nauki, sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne;
- ▶ 3) zajęcia specjalistyczne, o których mowa w przepisach w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach;
- ▶ 4) inne zajęcia odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów, w szczególności zajęcia rewalidacyjne i resocjalizacyjne;
- ▶ 5) przygotowanie uczniów do samodzielności w życiu dorosłym.

Dla ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego opracowuje się indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, uwzględniający zalecenia zawarte w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego oraz dostosowany do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia, zwany dalej „programem”.

Program określa

- 1) zakres dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia, o którym mowa w przepisach w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych;
- 2) rodzaj i zakres zintegrowanych działań nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem, w tym w przypadku:
 - a) ucznia niepełnosprawnego — zakres działań o charakterze rewalidacyjnym,
 - b) ucznia niedostosowanego społecznie — zakres działań o charakterze resocjalizacyjnym,
 - c) ucznia zagrożonego niedostosowaniem społecznym — zakres działań o charakterze socjoterapeutycznym

- 3) formy i metody pracy z uczniem;
- 4) formy, sposoby i okres udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane, ustalone przez dyrektora przedszkola lub szkoły zgodnie z przepisami, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 3;
- 5) działania wspierające rodziców ucznia oraz zakres współdziałania z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży, określone przez zespół wymieniony w ust. 3, zgodnie z przepisami, o których mowa w § 4 ust. 1
- 6) zajęcia rewalidacyjne i resocjalizacyjne oraz inne zajęcia odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 4;

- 3) Program opracowuje zespół, którego zadaniem jest planowanie i koordynowanie udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej, o którym mowa w przepisach wymienionych w § 4 ust. 1 pkt 3, po dokonaniu wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia. Program opracowuje się na okres, na jaki zostało wydane orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, nie dłuższy jednak niż etap edukacyjny

- 4) Zespół, o którym mowa w ust. 3, nie rzadziej niż raz w roku szkolnym dokonuje okresowej wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia, uwzględniając ocenę efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej uczniowi, dokonaną zgodnie z przepisami wymienionymi w § 4 ust. 1 pkt 3, oraz, w miarę potrzeb, dokonuje modyfikacji

Rozporządzenia dają także wszystkim uczniom niepełnosprawnym, niedostosowanym społecznie oraz zagrożonym niedostosowaniem społecznym

prawo do dostosowania warunków i form sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych.

Uczeń przewlekle chory

Działania zalecane przez MEN do podejmowania przez szkoły/placówki w przypadku spełniania w nich obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki przez dzieci i młodzież z chorobami przewlekłymi

- ▶ Zgodnie z regulacjami ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz.2572, z późn. zm.) każde dziecko realizujące obowiązek szkolny i obowiązek nauki, w ramach systemu oświaty uzyskuje wsparcie w rozwoju i pomoc psychologiczno-pedagogiczną w nauce stosownie do swoich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych. Zapewnienie właściwej realizacji tego kształcenia, w tym zapewnienie dostosowania treści, metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych uczniów, należy do zadań odpowiednio przedszkola, szkoły lub placówki, do której uczęszcza uczeń.

W sytuacji, gdy w przedszkolu/szkole/placówce jest uczeń przewlekle chory, dyrektor powinien:

- ▶ pozyskać od rodziców (opiekunów prawnych) ucznia szczegółowe informacje na temat jego choroby oraz wynikających z niej ograniczeń w funkcjonowaniu;
- ▶ zobowiązać nauczycieli do pozyskania wiedzy na temat tej choroby, m.in. poprzez analizę publikacji z serii „One są wśród nas”, przekazanych do szkół przez kuratoria oświaty w całej Polsce;
- ▶ zorganizować szkolenie kadry pedagogicznej i pozostałych pracowników przedszkola/szkoły/placówki w zakresie postępowania z chorym dzieckiem - na co dzień oraz w sytuacji zaostrzenia objawów czy ataku choroby;
- ▶ wspólnie z nauczycielami i specjalistami zatrudnionymi w przedszkolu /szkole/placówce dostosować formy pracy dydaktycznej, dobór treści i metod oraz organizację nauczania do możliwości psychofizycznych tego ucznia, a także objąć go różnymi formami pomocy psychologiczno-pedagogicznej;

W sytuacji, gdy w przedszkolu/szkole/placówce jest uczeń przewlekle chory, dyrektor powinien:

- ▶ w porozumieniu z pielęgniarką szkolną lub lekarzem, z pracownikami przedszkola/szkoły/placówki opracować procedury postępowania w stosunku do każdego chorego ucznia, zarówno na co dzień, jak i w przypadku zaostrzenia objawów czy ataku choroby. Procedury te mogą uwzględniać m.in. przypominanie lub pomoc w przyjmowaniu leków, wykonywaniu pomiarów poziomu cukru, regularnym przyjmowaniu posiłków, sposób reagowania itp. Powinny też określać formy stałej współpracy z rodzicami (opiekunami) tego dziecka oraz zobowiązanie wszystkich pracowników przedszkola/szkoły/placówki do bezwzględnego ich stosowania.

Instytucje wspierające szkoły w opiece nad uczniami niepełnosprawnymi

- ▶ Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli,
- ▶ Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne,
- ▶ Poradnie specjalistyczne,
- ▶ Pozarządowe stowarzyszenia,
- ▶ Szkoły specjalne w ramach funkcjonowania sieci.

Renata Majewska – doradca ds. profilaktyki i wychowania
Zespół Szkół Ogólnokształcących w Szczecinie ul. Kopernika 16

Dyżur metodyczny w czwartki w godzinach 17-19

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli
Zachodniopomorskiego Centrum Edukacji Morskiej i Politechnicznej
w Szczecinie, ul Hoża 6, 71-699 Szczecin
www.odn.zce.szczecin.pl tel. (91) 43 16 102²¹